

REDOVISNING AV STADSDELSNÄMNDENS UPPDRAG INOM PROGRAM FÖR VANTÖR 2003-2006

1. En öppen dagverksamhet för missbrukare startas i Hödalen under år 2003.

I början av april år 2004 öppnade den träfflokal för missbrukare och hemlösa som länge har planerats i Högdalens centrum. "Bryggan Vantör" är ett samarbetsprojekt mellan förvaltning, föreningen Convictus och Svenska kyrkan; verksamheten drivs av Convictus. Verksamheten har enligt förvaltningens bedömning fungerat bra och den har under året fortsatt att utveckla sina samarbetsformer, såväl med kyrkan som med förvaltningens missbrukssektion. Behandlingsassistenter och socialsekreterare har deltagit i verksamheten under vissa tider i veckan. Stadsdelsnämnden har begärt medel från centrala medelsreserven även för år 2006.

2. Uppsökande verksamhet genomförs gentemot uteliggare.

Viss uppsökande verksamhet bland stadsdelsområdets hemlösa har skett inom ramen för missbrukssektionens ordinarie bemanning och genom punktinsatser i samarbete med stadens centrala uppsökarenhet. Sedan oktober månad år 2005 finns en särskild uppsökare som har arbetat med de hemlösa i Snösätra och från och med årsskiftet finns inga hemlösa kvar i Snösätra. Stadsdelsnämnden har begärt medel från centrala medelsreserven för år 2006 för att intensifiera arbetet med hemlösa.

3. Fältassistenter i arbete varje fredag/lördag samt större helger och skolavslutning.

Fältassistenter har arbetat varje måndag-, onsdag- och fredagskväll samt vid storhelger och skolavslutningar.

4. Ökat öppethållande på fritidsgårdarna.

Öppethållandet på fritidsgårdarna har utökats både vad gäller tider och dagar. Eventuella förändringar av öppettidernas förläggande sker i samråd med ungdomarna.

5. Öppen barnverksamhet permanentas i Rågdalens parklek.

Parkleken öppnade åter för barnverksamhet i april 2004, efter att en tid varit stängd. Inför kommande parkplan för Vantör har markkontoret inventerat parker och gröna stråk i stadsdelsområdet. Rågdalens parklek finns beskriven i denna inventering. Utarbetandet av parkplanen sker i samverkan med förvaltningen och i dialog med medborgarna. Synpunkter från medborgarna har inhämtats under hösten 2005. Givet att stadsdelsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag kommer förvaltningen under våren 2006 att planera vidare för en upprustning av utemiljön i Rågdalens parklek.

6. Öppen förskola även i Hödalen om tillräcklig efterfrågan finns.

Förvaltningen har tidigare utrett om det finns en tillräcklig efterfrågan av en öppen förskola i Hödalen och funnit att så är fallet. Stadsdelsnämnden avsatte medel i budgeten för 2005 för att starta en öppen förskola. Som ett led i arbetet med att nå en budget i balans för 2005, beslöt nämnden i samband med tertialrapport 1 2005 att flytta fram öppnandet av denna verksamhet till nästkommande år. Detta fastställdes i samband med beslut om verksamhetsplan 2006.

7. Förskolans barngrupper minskar i storlek.

Förvaltningen följer och analyserar kontinuerligt utvecklingen när det gäller behovet av förskoleplatser, bl.a. utifrån prognoser om befolkningsutvecklingen. Många faktorer är osäkra i bedömningsarbetet avseende kommande platsbehov. Detta beror på t.ex. snabba förändringar i in- respektive utflyttningsmönstren och utbyggnadsplaner hos de enskilda anordnarna.

Den genomsnittliga barngruppsstorleken i Vantör december år 2005 var 15,8 barn/grupp, se tabell nedan. Motsvarande genomsnitt vid inledningen av år 2003 var ca 18,0 barn/grupp. Det har således skett en minskning med i genomsnitt ca 2 barn/grupp under perioden.

Tabell: Genomsnittligt antal barn per grupp i förskola, Vantör, avläsning dec 2002-2005

Tidpunkt	2002	2003	2004	2005
Antal barn	18,0	16,1	15,9	15,8

I verksamhetsberättelsens del I återfinns en utförligare redogörelse för nämndens arbete med att minska barngruppernas storlek samt att tillgodose barnomsorgsgarantin.

8. Särskilda pedagogiska insatser, som utformas individuellt, till elever som inte klarar skolans kunskapsmål.

Rektorn på respektive skola har ett särskilt ansvar för att följa upp och utvärdera skolans resultat och att undervisningen utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att klara målen för grundskolan. För elever som ligger i riskzonen att inte uppnå målen upprättas individuella åtgärdsprogram. Förvaltningen har i särskilda ärenden till nämnden närmare beskrivit arbetet för detta, senast 2005-10-20 (dnr 403-328/2005). I förvaltningens tjänsteutlåtande redogjordes för olika orsaker till att en del elever har svårigheter att uppnå målen, bl.a. språksvårigheter och/eller bristande skolbakgrund.

Det finns också elever med bristande motivation i kombination med hög frånvaro, vilket ofta hänger ihop med en socialt pressad situation. Andra bakomliggande förklaringar är inlärningsproblem och/eller koncentrationssvårigheter, ibland i kombination med psykosocial problematik.

Det kan också nämnas i sammanhanget att det bland elever som riskerar att inte uppnå godkända betyg i basämnen finns enstaka elever med rätt att gå i särskola men som på föräldrarnas begäran har valt att gå kvar i grundskolan.

Det kan konstateras att måluppfyllelsen är otillräcklig vid Vantörs skolor. Förvaltningen kommer att intensifiera arbetet med att stödja elever i riskzonen. Det innebär t.ex. under 2006 en tätare dialog och uppföljning med respektive skolledning för bl.a. avstämning av prognoser om måluppfyllelse. Arbetet för detta kommer att redovisas i samband med ordinarie uppföljning i tertialrapporter och verksamhetsberättelse/kvalitetsredovisning. Enligt uppdrag (§211/2005) kommer förvaltningen därutöver att återkomma med en muntlig redovisning om hur Vantörs skolor arbetar med denna fråga.

9. Alla ungdomar som vill ska få sommarjobb.

Under år 2005 var det förvaltningens strävan att alla ungdomar som så önskade skulle erbjudas sommarjobb. Eftersom de medel som avsattes inte var tillräckliga för att erbjuda alla intresserade ungdomar två veckors arbete, var förvaltningen tvungen att prioritera. Totalt sommarjobbade 134 ungdomar år 2005.

10. Aktivt drogförebyggande arbete i skolor, på fritidshem, fritidsklubbar och fritidsgårdar.

Skolorna har tagit fram en gemensam handlingsplan för det drogförebyggande arbetet, vilket antogs av stadsdelsnämnden 2004-10-28. Skolorna ska arbeta aktivt för ett gott arbetsklimat, samverka med andra verksamheter inom stadsdelsområdet samt sträva efter ett förtroendefullt samarbete med föräldrarna. Samtliga skolor har ett antimobbningsprogram eller en handlingsplan mot kränkande särbehandling.

Under höstterminen år 2005 startade ett särskilt projekt i Hagsätra, Rågsved och Bäckahagens skolor för alla elever i år 7, i samarbete med individ- och familjeomsorgens samordnare för det drogförebyggande arbetet. Projektet innebär att föräldrar och personal tillsammans ska bestämma vilka regler som ska gälla för deras barn avseende frågor som har betydelse för elevernas alkoholdebut och liknande. Projektet kommer att omfatta alla elever i år 7-9.

Under år 2005 har också samordnaren för det drogförebyggande arbetet genomfört en enkät om risk- och skyddsfaktorer bland samtliga skolledare och förskolechefer i Vantör. Resultatet från enkäten har sammanställts och presenterats, och underlaget används som ett stöd i det fortsatta arbetet under år 2006.

Fältassistenter har utgjort ett kontinuerligt preventivt inslag i Vantör. De har haft regelbunden kontakt med skolor, fritidsgårdar, med flera aktörer i stadsdelsområdet, till exempel kring föräldravandringarna.

Nämnan kan också samarbetet inom förvaltningen bl.a. mellan fritid, socialtjänst och Örebro universitet kring fritidsledarnas roll.

11. Särskilda insatser för att garantera de ungdomar som har lämnat den obligatoriska skolan antingen arbete eller fortsatt utbildning.

För perioden 2004-08-01 – 2006-12-31 drivs, genom medel från Stadsdelsförnyelsen, en uppsökande, stödjande och motiverande verksamhet för ungdomar i åldern 16 till och med 18 år. Syftet är att, genom kontakt med gymnasieskolor och genom uppsökande verksamhet, fånga upp ungdomar som aldrig har påbörjat, som har avbrutit eller som befinner sig i riskzonen för att avbryta sina gymnasiestudier. Utöver ambitionen att utveckla praktik- och lärlingsplatser och att skapa kontakt med utbildningsanordnare, bedrivs även ett motivationsarbete i form av stöd och vägledning till den enskilde.

Av de 109 ungdomarna som har varit knutna till projektet under år 2005 har 93 ungdomar (85 %) avskrivits. Av dessa har hälften fått utbildningsplats (28 personer), erbjudits arbete (15 personer) eller fått praktikplats (8 personer).

Ett nära samarbete har inletts med Farsta stadsdelsförvaltning avseende de unga arbetslösa. Arbetsforum Sydost utökades under hösten 2005 med målgruppen 18 till och med 24 år. Verksamheten är belägen i Farsta centrum. Det ovan nämnda projektet för ungdomar i åldern 16 till och med 18 år ska vara en medaktör.

Inom Stadsdelsförnyelsen har medel avsatts till ett filmprojekt, Skapa Resultat, för målgruppen 16 till och med 18 år. Syftet med filmprojektet är att finna motivation och målsättning med hjälp av filmskapande. Gruppen startade i december; tio personer var kallade, varav tre kom.

12. Kultursekreterare inrättas med ansvar för stadsdelens kulturverksamhet som framför allt inriktas mot barn och ungdomar.

År 2005 inrättades i enlighet med verksamhetsplanen en kultursekreterarfunktion och medel avsattes till förvaltningens kulturverksamhet och till förenings- och kulturbidrag. Barn och ungdomar har varit en prioriterad målgrupp för kulturverksamheten.

Förvaltningen har under året samverkat med det lokala kulturlivet i olika former. I augusti ägde Kulturfestival Vantör rum där föreningar, lokala teatergrupper och andra lokalt verksamma kulturarbetare medverkade. Vid festivalen delades stadsdelsnämndens kulturpris ut. Under hösten genomförde förvaltningen en dockteaterfestival i samverkan med Picknickteatern och Dockteaterkollektivet. Föreningen Studio 124 arrangerade en minifestival, delvis finansierad av förvaltningen.

Under året har kultursekreteraren samverkat med förskola/familjedaghem och skola och bjudit in barn och skolelever till teater och konserter. Alla barn i årskurs 1 har inbjudits till och deltagit i ett dansprojekt där två danspedagoger gått ut till skolorna. Genom att inbjudan riktar sig till förskola och skola når kulturverksamheten ut även till barn och ungdomar som annars inte skulle ta del av den.

Under våren genomförde kultursekreteraren i samverkan med två skolor och en förening en konstutställning i Högdalens centrum. Kultursekreteraren har även samverkat med fritidsverksamheten för barn och ungdom, dels för genomförandet av firandet av Sveriges nationaldag på Bandängen, dels för program på Rågsveds fritidsgård.

Förvaltningen startade under vårterminen en lokal samverkansgrupp med biblioteken och Kulturskolan i syfte att utveckla det lokala kulturarbetet och att fler barn och ungdomar ska kunna ta del av kulturprogram och skapande verksamhet. Förvaltningen har bekostat mimföreställningar för barn samt författaraftnar vilka förlagts till biblioteken. Förvaltningen har även arrangerat stadsdelsvandringar. Syftet med dessa har varit att lyfta fram områdets historia, bebyggelse och kultur.

Vid två tillfällen under året har föreningar i Vantör kunnat ansöka om förenings- och kulturbidrag. Ansökningarna har handlagt av kultursekreteraren.

13. En upprustning och förstärkning sker av skolbiblioteken.

Skolbiblioteken vid Vantörs grundskolor genomgår under perioden 2005-2006 en genomgripande förstärkning och upprustning i form av investeringar och kompetensutveckling, finansierat med medel från Stadsdelsförnyelsen (utifrån planering redovisad i ärende till stadsdelsnämnden 2004-10-28, dnr 015-297/2004). Målet är att skolbiblioteken ska utgöra en central plats på skolorna där alla skolelevers intresse för lärande och språkutveckling uppmuntras och stärks.

Förvaltningen har följt upp satsningen med ett ökat öppethållande utifrån ett uppdrag från stadsdelsnämnden i verksamhetsplanen för 2005. Samtliga skolbibliotek utökade sitt öppethållande fr.o.m. höstterminen 2005, med undantag för Bäckahagens skola där eleverna sedan tidigare haft en god tillgänglighet till skolbiblioteket.

Det kan också nämnas i sammanhanget att ett nätverk har bildats under 2005 bestående av bibliotekarier vid Vantörs grundskolor, för samarbete och erfarenhetsutbyte.

Förvaltningens språkpedagoger har anslutit sig till nätverket för att ingå i diskussioner om språkutvecklande arbetssätt.

14. Stärkande av den lokala demokratin genom utvecklat medborgarinflytande och genom bättre tillvaratagande av föreningslivets resurser.

Förvaltningens demokratiinsatser sker utifrån den av nämnden antagna demokratiplanen för åren 2004 till och med 2006. Merparten av insatserna i demokratiplanen är nu genomförda och planen ska följas upp och slutredovisas under år 2006. Föreningarnas intresse av kontakt med förvaltning och nämnd har undersökts, informationen om föreningsbidragen har setts över, gemensamma föreningsmöten för områdets föreningar har prövats, ett webbverktyg för insyn i ärendehantering har införts, medborgarförslag prövas och en informationsfolder om nämnden har tagits fram.

En enkätundersökning om ungdomarnas syn på sitt inflytande, den så kallade LUPP-undersökningen, har också genomförts under år 2005. Denna har lett fram till att skolorna i sina verksamhetsplaner ska beskriva hur de avser att utveckla både elevinflytande och de ungas kontakt med politiker, organisationer och det övriga samhället. Enkätundersökningen är också en utgångspunkt för ett planerat Demokratikonvent, där unga och politiker ska ha möjlighet att mötas. Konventet ska genomföras under år 2006 med stöd av Stadsdelsförnyelsen.

Inom ramen för Stadsdelsförnyelsen har förvaltningen haft en omfattande samverkan med föreningslivet och invånarna, exempelvis vid utvecklingen av mötesplatsen Salongerna. Flera andra Stadsdelsförnyelseprojekt kan bidra till att utveckla medborgarinflytandet. Ett av dessa är projektet NAV, som bland annat ger invånarna föreningskunskaper och information om hur det svenska samhället fungerar.

Förvaltningen har under året också samverkat med föreningslivet inom den ordinarie verksamheten, inom till exempel Handslaget, det brottsförebyggande arbetet och i det lokala kulturarbetet. Förvaltningen har även erbjudit invånarna möjligheter till inflytande över Parkplan för Vantör liksom över inriktningen för Högdalstopparnas utveckling.

15. Ett långsiktigt arbete inleds av nämnd och förvaltning med sikte på att öka valdeltagandet i kommande val.

Under slutet av år 2005 har förvaltningen börjat förbereda för kommande valinsatserna och förvaltningen ska under inledningen av år 2006 presentera ett förslag till informationsinsatser inför valet. Åtgärder för att öka valdeltagandet ska ske med utgångspunkt i erfarenheterna från tidigare genomförda insatser för att öka valdeltagandet och ansluter till det övriga demokratiarbetet som bedrivs vid förvaltningen.

16. Buss till Snösätra.

Busslinje 172 har börjat trafikera Snösätra efter genomförd ombyggnad av Bjursätragatan.

17. Särskild miljösamordnare anställs och ett mer aktivt miljöarbete inleds med inriktning på att bevara och utveckla viktiga naturområden i stadsdelarna.

Sedan årsskiftet 2004/2005 finns en funktion som miljösamordnare inom strategi- och planeringsavdelningen.

Ett dialogarbete med Vantörs medborgare har inletts med sikte på att varsamt och kreativt utveckla Rågsveds friområde. Under året bistår förvaltningen markkontoret och Stockholm Vatten med att genomföra miljöförbättrande åtgärder i Rågsveds friområde. Stadsdelsförvaltningen söker även medel från länsstyrelsen för att genomföra ett naturvårdsprojekt.

Arbetet med att utveckla Högdalstopparna till ett attraktivt friluftsområde fortsätter. Ett programförslag med genomförandeplan för Högdalstopparna har remitterats från stadsledningskontoret. Programförslaget ligger i linje med Vision för Söderort.

18. Ett arbete inleds med sikte på att utveckla upplageområde på Snösätragränd (f.d. Bråtegränd).

Före detta gatu- och fastighetsnämnden har beslutat att inte förlänga hyresavtalen för de verksamma i upplageområdet efter 2009 då avtalen löper ut. Till grund för den framtida användningen av upplageområdet, inklusive den övriga delen av Rågsveds friområde, ligger stadsbyggnadskontorets arbete med att bilda ett naturreservat där samt de förslag och synpunkter som framfördes vid en särskild idékväll under oktober 2005 på temat områdets framtid.

19. Äldre ska erbjudas meningsfulla sociala aktiviteter och äldre inom hemtjänst och äldreboenden, som inte på egen hand kan komma ut i friska luften, ska erbjudas promenader och utevistelser.

Under året har vård- och omsorgsboendena återkommande erbjudit pensionärerna varierande typer av aktiviteter: promenader, gemensamt firande av högtider, underhållning, etc.

Inom hemtjänsten har serviceteamet bistått pensionärerna med promenader och andra aktiviteter samt med ”fixartjänster”. Fixartjänsterna och Salongerna, som serviceteamet samverkar med, startades under år 2005. Salongerna har erbjudit alla äldre i Vantör olika aktiviteter, som det har funnits information om bland annat i ett programblad med en upplaga på 800. Aktiviteterna har varit såväl återkommande som enstaka och antalet deltagare har varierat mellan 5 till 100. Exempelvis avslutades Salongernas verksamhetsår med ett gemensamt julfirande där cirka 30 personer deltog. Andra exempel är att 100 personer deltagit i kursverksamheten, mellan 30 och 50 personer har deltagit i de olika fester som har ordnats (höst- och vårfest, midsommarfest, kräftsiva, etc.) och omkring tio pensionärer har gemensamt sett Allsång på Skansen på storbildsprojektor vid åtta tillfällen.

20. Ökade resurser till friskvård, fortbildning och kompetensutveckling för all personal.

Kompetensutveckling och fortbildning för förvaltningens personal bedrivs inom enheterna både inom den ordinarie budgeten och via medel från Kompetensfonden och med EU-stöd. Utbildningsinsatserna sker regelbundet och inom äldreomsorgen har t.ex. särskilda utbildningsråd tillskapats. Där har bl.a. träning på arbetstid integrerats i den ordinarie verksamheten inom den samlade hemtjänsten, Högdalens äldreboende och inom Mårtensgården.

21. Vantör 30-zon. Eftersom Vantör är ett bostadsområde som saknar för trafiken nödvändiga genomfartsleder bör hela området bli 30-zon.

Stadsdelsnämnden överlämnade 2004-09-29 remissvar till gatu- och fastighetskontoret beträffande ett förslag om att införa s.k. 30-zoner. Nämnden åberopade förvaltningens tjänsteutlåtande som i huvudsak tillstyrkte föreliggande förslag till zonindelning men framförde tveksamhet kring förslaget att inkludera ett antal huvudgator i dessa.

Nämnden ansåg i övrigt att 30-zonen även skulle inkludera Årdalavägen, Gamla Huddingevägen, Harpsundsvägen, Trollesundsvägen, Önskehemsgatan, Ripsavägen, Hagsätravägen, Glanshammarsgatan och Skebokvarnsvägen.

Av dessa gator har hittills följande inkluderats i 30-zon: Årdalavägen, Ripsavägen samt Trollesundsvägen.

22. En parkplan för Vantör upprättas.

I dialog med Vantörs medborgare och i samarbete med markkontoret har stadsdelsförvaltningen arbetat med att utforma ett förslag till Parkplan för Vantör. Föreslagna åtgärder baseras i huvudsak på de förslag som medborgarna framfört i samband med arbetet. Förslaget till Parkplan för Vantör blir därmed framtaget i enlighet med Stadsdelsförnyelsens intentioner om ökad delaktighet från medborgarna i stadens utveckling.

23. Upprustning och förnyelse av stadsdelens anslagstavlor.

Upprustning och förnyelse av anslagstavlor pågår kontinuerligt. Tillsyn ingår i entreprenöravtalet för gatu- och parkskötsel. Genomförd inventering visar att tavlorna genomgående håller god standard. Tavlor i behov av upprustning har åtgärdats. Antalet tavlor har utökats med tre stycken. En karta som visar tavlornas placering tas fram och delges de föreningar som ingår i föreningsregistret. Kartan finns tillgänglig på förvaltningens webbplats.

24. Vänverksamheter. För att överbrygga klyftor mellan våra stadsdelar inleds vänutbyte mellan förskolor, skolor, fritidshem och fritidsgårdar.

Utbyten och möten över stadsdelsgränserna barn och ungdomar emellan sker kontinuerligt inom stadsdelsnämndens verksamheter i Vantör. På skolorna sker detta t.ex. vid gemensamma idrotts- och friluftsdagar eller kulturarrangemang. Vidare anordnas inom fritiden gemensamma utflykter, idrottsaktiviteter, teaterbesök etc. av personal vid fritidsgårdarna i Vantör. Det nya ungdomscaféet vid Hagsätra fritidsgård ger möjlighet för alla ungdomar i Vantör i åldern 16-19 år att umgås och delta i olika aktiviteter. Inom ramen för demokratigruppen träffas ungdomar från hela Vantör för att diskutera verksamhetsutveckling, innehåll, öppettider etc. men också politik och annat som kan intressera gruppen.

Förvaltningens samarbete med Kulturskolan samt ”prova på”-aktiviteterna inom ramen för Handslaget öppnar möjligheter för barn och ungdomar i Vantör att finna nya intressen och vänner. För ett flertal kan detta på längre sikt få sitt uttryck i deltagande i kultur- och föreningsliv.

Utöver stadsdelsnämndens egna verksamheter för barn och ungdomar erbjuder Vantör även andra möjligheter för möten över stadsdelsgränserna. Föreningen Ung utan Pung har sedan lång tid utgjort en träffpunkt för barn och ungdomar i området. Likaså är ungdomar välkomna till Studio 124 i Rågsved för att göra film, spela musik, dansa, arrangera konserter, utställningar etc.

Att tillskapa möjligheten för barn och ungdomar från olika delar i Vantör att träffas och umgås ingår i den ordinarie verksamheten. Under 2006 sker detta arbete dels utifrån nämndens mål för barn- och ungdomsverksamheten, dels är det ett inslag i enlighet med kommunfullmäktiges mål att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.

Under hösten 2005 har förvaltningen fört en dialog med skolläda och representanter för fritiden om möjligheterna att tillskapa ytterligare möjligheter till möten över gränserna barn och ungdomar emellan, och hur detta skulle kunna organiseras. Det är förvaltningens uppfattning utifrån denna dialog att det är viktigt att barn och ungdomar upplever en spontanitet i dessa möten över stadsdelsgränserna. Det är därför angeläget att barn och ungdomar har ett reellt inflytande i de verksamheter som berör dem.

Förvaltningen kommer under 2006 att fortsätta uppmuntra och stödja de processer som syftar till ett innehåll liknande vänverksamhet men där utgångspunkten är spontanitet och frivillighet. I enheternas verksamhetsplaner för 2006 ska konkreta aktiviteter som relaterar till uppdraget beskrivas, liksom hur dessa ska utvecklas under året. Dessa aktiviteter följs upp genom ordinarie uppföljning under året.